№ 198. Wtorek 30. Sierpnia 1864. Rok wydania 54.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu przemyskiego zebrał urząd powiatowy w *Tyśmienicy* dodatkowo 17 złr. 52½ c., a urząd powiatowy w *Wiśniowczyku* 15 złr. 84 c. w. a., i pieniądze te zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem pismem gabinetowem z d. 16. maja b. r. raczył najmiłościwiej c. k. dowódzcy wojsk w Galicyi zachodniej fml. Józefowi baronowi *Bamberg*, nadać godność rzeczywistego radzcy tajnego, z uwolnieniem od tax.

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 19. sierpnia b. r. raczył najmiłościwiej expedytorowi c. k. dyrekcyi policyi we Lwowie Franciszkowi *Teply*, w uznaniu jego wieloletnich chwalebnych usług, udzielić złoty krzyż zasługi.

Część nieurzędowa.

Lwów, 30. sierpnia.

Const. Oester. Ztg. pisze: „Dnia 28. b. m. nadeszła do Wiednia odpowiedź Prus w sprawie celnej. Nota ta nie jest podpisana przez ministrów fachowych, lecz jak to zwykle się dzieje, wydał ją p. Bismark do pruskiego posła w Wiedniu. W ogóle ułożona jest ona w duchu zgadzającym się z życzeniami Austryi. O żądaniu, ażeby Austrya wyłuszczyła wprzód szczegółowo swoje wymaganie, nie ma tam mowy wcale; nadto oświadczają Prusy, że gotowe są wejść w obrady nad traktatowemi pretensyami Austryi do przyszłego zjednoczenia celnego.

Ratyfikacya prusko-francuzkiego traktatu handlowego nastąpi i tak dopiero po kilku rozprawach ze sprzymierzeńcami celnymi Prus, i dlatego niebędzie mogła poprzedzić obrady austryackie.

Zaczem może już w najbliższym czasie rozpoczną się obrady w Berlinie, i trzeba spodziewać się po rządzie austryackim, że prawne pretensye swoje do zjednoczenia celnego popierać będzie w pierwszym rzędzie, gdyż przedewszystkiem powinniśmy starać się o to, by zachować i utrzymać każde prawo, przysługające nam w Niemczech.

Misya ta będzie prawdopodobnie poruczoną znowu baronowi Hock, gdyż trudnoby do tej znaleźć zdolniejszego pośrednika.

Pragniemy zawrzeć z Prusami traktat, który zapewniałby wzajemne koncesye, ale nie powinniśmy zawierać traktatu za jaką bądź cenę."

Z Inszpruku donoszą pod dniem 26. b. m., że śledztwo z uwięzionymi w Trydencie spiskowymi postępuje raźnie. Jak słychać miało się okazać, że chodziło przytem o coś więcej, niż o wywołanie rozruchu, i że te agitacye zostawały w związku ze zbieraniem się ochotników na granicy.

Następca tronu piemonckiego, Książę Humbert, przybył dnia 27. b. m. wieczorem do Paryża i wysiadł w Palais Royal, a w poniedziałek miał Książę udać się z Cesarzem do obozu pod Chalons.

Austryacki poseł w Londynie, hrabia Apponyi, powrócił już z odwiedzin swoich u lorda Russella w Woborn do stolicy.

Słychać, że między Turynem i Paryżem toczą się układy względem odstąpienia wyspy Elby Francyi, dla której ma ona wartość historyczną. Wyspa ta ma się stać prywatną posiadłością Napoleona III.

Z Genewy donoszą ostatnie wiadomości z 25go b. m., że spokój w mieście nie został już więcej zakłócony. Nadzwyczajne posiedzenie rady federacyjnej z dnia tego było poświęcone głównie czytaniu raportów komisarzy. Rada federacyjna przyjęła je do wiadomości, i upraszała jeszcze szczegółowo komisarzy, ażeby nadesłali dokładny spis poległych i ranionych. Śledztwo federacyjne rozpoczęło się już. Wielka rada postanowiła znajdować się in corpore na pogrzebie poległych. Wielka rada ustanowiła komisyę dla rekursu względem kasacyi wyboru do rady federacyjnej, i zarazem wysłała do rady federacyjnej deputacyę, złożoną z panów Desgouttes, Friedericha i Picteta.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 28. sierpnia. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Z powodu, iż Jego Wysokość książę Nassauski obchodził dnia 20go b. m. 25 letni jubileusz swego panowania, Jego ces. Mość raczył przesłać mu swoje gratulacye przez jenerał-adjutanta jenerał-majora hrabiego Coudenhove, który z rotmistrzem hr. Rechbergiem udał się w tym celu do Wiesbaden.

Przysłani z odpowiedzią od Jego książęcej Mości jenerał-porucznik jenerał-adjutant Baron Hadeln, i kapitan baron Hertzberg byli d. 25. b. m. przyjmowani przez Jego ces. Mość, a dnia następnego byli zaproszeni do cesarskiego stołu w Schönbrun.

Dnia 24go b. m. Jego Excelencya jenerał dowodzący w Węgrzech fzm. hrabia Coronini-Cronberg w towarzystwie fml. Cseh wracając z Mehadii z ks. Csanader biskupem dyecezyi, który Jego Excelencyę przyjmował w Werszetzu, przybył do Temesvaru, i wysiadł w rezydencyi rz. kat. biskupa. W dworcu kolei był przyjmowany przez naczelników władz wojskowych, magistrat i radę gminną kr. wolnego miasta Temesvaru.

Jego Mość Król pruski za przybyciem do Ischl w d. 26. b. m. był powitany przez Ich ces. Wysokoście Arcyksiążąt Franciszka Karola i Ludwika w hotelu „Elżbiety" poczem Jego kr. Mość odwiedził zaraz Królowę pruską wdowę, o godzinie 10 przed południem zrobił wycieczkę do Gosanmühle, a powrócił po godzinie 1, był na obiedzie u Jego ces. Wysokości Arcyksięcia Franciszka Karola, a o wpół do dziewiątej na herbacie u Królowej wdowy, gdzie znajdowali się także Ich ces. Wysokości Arcyksiążęta.

Anglia.

(Uspokojenie Irlandyi.) Belfast uspokoił się znowu i fabryki rozpoczęły swoje roboty, ale mimo to czuwa jeszcze policya i patroluje ciągle po ulicach. W kilku pomniejszych miastach, które nieco poźniej poszły za przykładem Belfastu, Dundalhu i Korhu, jak n. p. w Tralee i Conickferyus, przytłumione zostały mniej niebezpieczne excesa obudwu stron równie szybko, jak powstały, gdyż silne wystąpienie trzydziestu kilku policyantów rozprószyło w okamgnieniu liczący 600 do 800 głów tłum pospólstwa w Tralee.

Francya.

(Różne wiadomości.) Obóz pod Chalons zwinięty ma być wcześniej niż po inne lata. Wcześniejsze zwinięcie nastąpić ma z tego powodu, iż do Algeryi zrobiona będzie wyprawa w wielkim rozmiarze, do której kilka pułków w obozie będących użyte być mają. Wyprawa ta wymaga spieszniejszego odejścia do Algeryi marszałka Mac-Mahon komendanta obozu. Położenie Algeryi daleko jest niebezpieczniejsze niż rząd francuzki przyznaje. Panuje tam powszechne wzburzenie między wiernymi muzułmanami, pokolenia arabskie w Algeryi wszystkie powstały lub też powstać zamyślają.

Wyjazd Cesarza do obozu pod Chalons spóźnił się cokolwiek i dopiero 28. sierpnia nastąpi. Cesarz oczekiwać ma w Paryżu Królewicza sardyńskiego i wspólnie z nim do Chalons pojedzie. Zdaje się, iż wieści przez niektóre dzienniki głoszone o małżeństwie Królewicza sardyńskiego z księżniczką Anną Murat żadnej nie mają podstawy.

(Mowa pana Persignego na uczcie w St. Etienne.) Dzienniki zajmują się obecnie mową, którą dn. 23. b. m. miał pan Persigny na uczcie w hotelu *du Nord* w Saint Etienne. Wzniosłszy toast za pomyślność Cesarza, jako twórcę wolności we Francyi, umotywował następnie ten toast w dość długiej mowie. Pierwsza jej część osnuta jest na temacie, że wolność nie zawsze i u wszystkich ludów może być jedna i ta sama, że właśnie u Anglików ma inną formę jak u Francuzów, i że przeto pomyślność Francyi nie zależy od naśladowania socyalnych i politycznych instytucyi angielskich. Dalej dowodzi p. Persigny, jak niepozyteczną a nawet niebezpieczną jeżeli nie możebną byłaby dla Francuzów wolność angielska. Dla Francyi tak władza jak wolność muszą spoczywać na samodzielnych trwałych podstawach. Nie sprzeciwia się temu poddanie dziennikarstwa władzy administracyjnej, albowiem uczyniono to jedynie na pewien czas, podobnie jak to miało miejsce w Anglii w zeszłem stuleciu.

Następnie pan Persigny wystąpił z zarzutami przeciw tym, co pomimo tak wielkiej wolności zaprzeczają, jakoby zrobiono cokolwiek dobrego, i wszystko co się stanie, z zasady potępiają i przekręcają.

Szwajcarya.

Genewa, 23go sierpnia. *(Zaburzenia.)* Wypadki, które ostatniemi dniami uczyniły spokojną Genewę widownią zaciekłej walki stronniczej, zostają w związku z wyborem kompletującym do rady stanu, który odbył się tamże na dniu 21go b. m. Przy utworzeniu bióra wyborczego użyczył los radykalnym demokratom 17 głosów, a niepodległym, to jest konserwatystom ze stanu posiadających obywateli miejskich 10 głosów. Natłok do wyborów był nadzwyczajny, była to gorąca walka równych co do liczby partyi.

Wczoraj zrana wypadł taki rezultat wyborów, że z 11.025 głosujących oświadczyło się 5677 za Chenevièrem, a 5340 za J. Fazym, kandydatem demokracyi. Gdy wybór Chenevièrego został sprawdzony, ozwało się śród tłumów, które z gorączkową niecierpliwością cisnęły się do gmachu wyborów, kilka głośnych protestacyi, i bióro oświadczyło istotnie 17 głosami przeciw 10, że nie może uznać wyboru, ponieważ większość opiera się na nieznacznej walce nieregularności.

Wtedy ozwał się pośród niepodległych okrzyk: „An Molard!" i wnet zaimprowizowano na tym placu, położonym w samym środku miasta, zgromadzenie, w którem brało udział do 3000 obywateli miejskich. Tam uchwalono protestacyę przeciwko wojskowemu postępowaniu bióra. Potem odprowadzał niezliczony tłum obraną na zgromadzeniu ludu delegacyę, która zebranej w ratuszu radzie stanu miała doręczyć tę protestacyę. Rada stanu przyrzekła ogłosić wybór, i w istocie nastąpiło to około godziny 4tej po południu w nadzwyczajny sposób śród odgłosu bębnów we wszystkich ulicach, przyczem zwycięzcy, t. j. niepodlegli towarzyszyli długim pochodem przynależnym urzędnikom.

Gdy pochód ten przeszedłszy przez Pont-des-Bergues na prawy brzeg Rodanu przybył aż do placu Chevelu w znanej radykalnej dzielnicy St. Gervais, wypadł strzał z rogu ulicy Rue du Cendrier, który zranił jednego mieszczanina. Mimo to posuwał się pochód dalej aż do ulicy de Chantepoulet. Tu jednak powitał go regularny ogień karabinowy częścią z okien domów, a częścią z pośród stojącej na ulicy zbrojnej bandy.

Przy nadzwyczajnym natłoku ludu było mnóstwo ranionych, kilka osób poległo na placu, a pierwszą ofiarą był jakiś 17 letni młodzian. Kilka kul przedarło się z ulicy du Montblanc aż na wielki plac na lewym brzegu Rodanu, i zabiły w pobliżu hotelu de la Couronne jakiegoś mężczyznę. Teraz pospieszyli niepodlegli, którzy dotąd byli bez broni, napowrót przez mosty, wszystkie sklepy w mieście zostały pozamykane, dzikie okrzyki rozlegały się po ulicach. Niepodlegli zebrali się w górnem mieście około ratusza, zabarykadowali mocno te wysoko położone części miasta i uzbroili się w broń z arsenału. Równocześnie uderzono w dzwony na gwałt, gdy tymczasem radykaliści z swojej strony obwarowali się barykadami w St. Gerwais, a mianowicie na mostach Rodanu, i ustawili działa za niemi. Znajdujące się w pośrodku ulice Rue de Rhone, Rue basses i t. d. stanowiły rodzaj neutralnego terytoryum. Rząd zdawał się tracić głowę, kazał około godziny 7. ogłosić proklamacyę, w której zaklinał swoich spółobywateli, ażeby pomagali mu do utrzymania spokojności i porządku. Około godziny 8. jednak niewywarła proklamacya prawie żadnego jeszcze skutku, gdyż o tym czasie widziano jeszcze w mieście barykady obsadzone zbrojnemi postaciami. Tymczasem rozeszła się pogłoska, że dwóch komisarzy związkowych ciągnie z wojskiem z Berny, i przyjaciele porządku odetchnęli swobodniej. Ale jeszcze aż do północy słyszano pojedyncze strzały, lecz o dalszych zranieniach niewiadomo nic dotąd. Poźniej zaczęto zwolna opuszczać barykady, a dziś z rana około godziny 9. były już barykady na mostach zupełnie uprzątnięte.

Przybył radzca federacyjny Fornerod i mieszka w hotelu de Bergues, z którego powiewa sztandar federacyjny, i tu odbywa on konferencyę z radą stanu. Wzburzenie uśmierza się zwolna, myśl o ofiarach z dnia wczorajszego, które poległy nie w walce o zasadę, lecz skutkiem swawoli ulicznej, przytłacza miasto całym ciężarem wstydu i hańby. Jak donoszą jeszcze powszechnej gazecie augsburskiej, było także kilku członków kongresu internacyonalnego, zebranego właśnie podówczas, w niebezpieczeństwie, że omal niezostali uwięzieni. Liczba poległych nie jest dotąd jeszcze dokładnie znana, mówią, że zginęło cztery do sześciu osób.

Włochy.

(Różne wiadomości.) Do *Jen. kor.* piszą z Rzymu pod dniem 29. sierpnia, iż krążą tam wiadomości, za których prawdziwość ręczyć wprawdzie nie można, lecz które dziwnie odbijają od pogłosek tendencyjnych, przez dzienniki niektóre umyślnie szerzonych, jakoby rząd francuski zmienić miał stanowisko swoje w kwestyi rzymskiej, lub jakoby król Franciszek II. Rzym opuścić miał. Według jednej z tutejszych wiadomości Cesarz Napoleon zakupić ma za 800.000 franków pałac Albani na placu kwirynału a to w celu, ażeby w nim mieszkała Cesarzowa, która w przyszłości Rzym często odwiedzać ma. Pałac ten kupiła dawniej od rodziny Albani królowa Krystyna hiszpańska i kazała go świetnie restaurować jako przyszłą swoję rezydencyą, dziś on jest jednak cokolwiek zaniebany. Druga wiadomość tutejsza niesie, iż jest wszelka nadzieja, że Król pruski wkrótce zaakredytuje posła swego przy Królu neapolitańskim, w którym to razie dwór rzymski postawi wartę honorową przed pałacem Farnese pod czas pobytu króla neapolitańskiego w tymże pałacu.

Dziennik *Italia del Popolo* ogłosił cały szereg wykazów statystycznych o stosunkach w Neapolitańskiem i na wyspie Sycylii, według których to wykazów następujące ofiary padły pod panowaniem piemonckiem. W walce padło 6473 ludzi, rozstrzelano według prawa doraźnego 4879, na więzienie skazano 3612, bez śledztwa i wyroku deportowano 1854, w więzieniu śledczym siedzi 2321 ludzi, uciekło 8250, w ogóle 27.389 ludzi. Prócz tego wojska piemonckie spaliły 218 wsi i 1013 domów, szkoda zaś finansowa, jaką kraj poniósł w skutek czteroletniej walki, wynosi przeszło 10 milionów franków. Kiedy zaś to się skończy, tego wiedzieć nie można, bo dzienniki neapolitańskie mówią o ciągłem wzmaganiu się bandytostwa. Rząd piemoncki skonfiskował numer tego dziennika, lecz mu procesu nie wytoczył.

Niemcy.

Berlin, 26. sierpnia. *(Wyjazd pruskiego ministra wojny do Francyi. — Różne wiadomości.)* Minister wojny jenerał Roon odjechał dziś do Francyi, udając się najprzód do obozu pod Chalons. Towarzyszy mu naczelnik wydziału centralnego w ministeryum wojny podpułkownik Thiele. Prócz tego dwóch oficerów pruskich udadzą się do obozu pod Chalons, pełnomocnik pruski w Paryżu major Loe i major artyleryi Scheberning z Erfurtu. Jenerał Roon uda się z Chalons do Paryża i do Cherbourga, i około 10. września do Berlina powróci.

Pruskie *Militärblätter* piszą, iż chociaż nie ma żadnego widoku, ażeby kroki nieprzyjacielskie na nowo rozpocząć się miały, ani też nie ma najmniejszego widoku do wojny w większym rozmiarze, to jednak odwlecze się czas niejaki powrót wojska pruskiego, gdyż Szleswik, Holsztyn i Lauenburg obsadzone być muszą aż do zupełnego uregulowania stosunków tamtejszych i aż do decyzyi, czyli i jakie wojsko tamże uformowane być ma. Mówią, iż dywizya pruska złożona z 10. i 21. brygady załogę stanowić będą, chociaż nic pewnego o tem powiedzieć jeszcze nie można.

(Podróż Króla pruskiego i Cesarzowej rosyjskiej.) Jego Mość Król pruski zabawi do poniedziałku w Hohenschwangau a potem uda się w podróż przez Lindau na wyspę Mainau dla odwiedzenia Wielkiego księcia Badeńskiego i Wielkiej księżnej.

Dnia 23. b. m. po południu przybyła do Jugenheim Cesarzowa rosyjska w towarzystwie księcia Alexandra Schwalbach. W Darmsztadzie Wielki książę przyjmował dostojną siostrę, i towarzyszył jej do Jugenheim gdzie inni członkowie rodziny Wielkoksiążęcej oczekiwali na przybycie Cesarzowej. Włościanie przepasani szarfami jechali konno obok powozu Cesarzowej. Słychać, że Najjaś. Pani ma kilka tygodni zabawić z księciem Alexandrem w Heiligenberg.

Dania.

Kopenhaga, 25. sierpnia. *(Różne wiadomości.)* Sejm ludowy przyjął prawo względem nadzwyczajnych wydatków i wpływów większością 72 głosów przeciwko 13. Jest to dowodem, iż nie wiele członków sejmu iść chcą drogą przez dep. Bille proponowaną, dowodzi zarazem, iż zagrożone przez ministra skarbu rozwiązanie sejmu nie było bez skutku. Minister skarbu oświadczył jak najwyraźniej, iż w instrukcyach do zawarcia pokoju polecono pełnomocnikom duńskim starać się o odzyskanie północnej części Szleswiku. Trudności przy demarkacyi granic i przy kwestyach finansowych wymagają obecności w Wiedniu ludzi specyalnych ze strony duńskiej. Dla tego kapitan Schöler, znający dokładnie kwestyę enclawów jutlandzkich i sekretarz poczty Pexersen do Wiednia pojechali. 1037 ojców familii, właścicieli domów i właściciele ziemskich w enclawach jutlandzkich podali adres do Króla, w którym proszą, ażeby Monarcha dołożył starania, izby od Danii odłączeni nie byli.

Cztery pułki piechoty i pułk huzarów gwardyi translokowane zostały z Fionii do Selandyi, z powodu, iż Fionia za nadto jest przepełniona wojskiem. Rada państwa będzie musiała być rozwiązana, i zdaje się, iż przyjdzie do nowej konstytucyi, w której sejm będzie miał większe atrybucye. Im gwałtowniej dzisiejsza rada państwa postępuje, tem prędzej będzie koniec jej, bo o tem myśleć nie można, ażeby ona w dzisiejszym składzie przyjęła pokój z odstąpieniem Szleswiku, Holsztyna i Lauenburga. Zawsze w Kopenhadze jest widok do pewnego przesilenia, lecz lud jest za nadto omdlały, a zaszczyt widzenia w kraju księcia Walii z małżonką i synem, będzie uważał za niejakie wynagrodzenie przygód w armii lądowej i morskiej doznanych.

Dzienniki duńskie zajmują się kwestyą, czyli z odstąpieniem Szleswiku i konstytucya listopadowa zniesiona być ma. Zdaje się, iż ministeryum nie przyszło jeszcze do pewnego postanowienia, jakby ją zastąpić można. Tymczasem w radzie państwa szerzy się coraz żwawsza agitacya przeciwko ministrom. Tylko dziennik *Kronen* występując przeciwko takowej agitacyi, wyraźnie oświadcza, iż z obecną konstytucyą żaden rząd w Danii ostać się nie może.

Rosya.

Petersburg, 18. sierpnia. *(Rozpuszczenie wojskowych na urlop nieograniczony.)* Rozkaz dzienny cesarski nakazuje rozpuszczenie na urlop nieograniczony wszystkich wojskowych gwardyi, których służba kończy się z dniem 1. stycznia 1865 r., a którzy nie stracili prawo do urlopu. Natychmiastowe rozpuszczenie na urlop rozciągnione być ma na korpus straży wewnętrznej, na artyleryę i inżynieryę, tudzież na niższe stopnie wszystkich komend bez wyjątku, ulegających tak wojskowej jako i cywilnej władzy sądowej, które z wydziału wojny kompletowane bywają, a którym nie przysługa prawo do urlopu. Z wszystkich oddziałów tych mają być rozpuszczeni na urlop nieograniczony wojskowi, co do dnia 1. stycznia 1865 roku 15 lat i więcej służyli. — *Inwalid* ogłosił

rozporządzenie ministra wojny, względem zwinięcia trzech pułków kozackich małorosyjskich, które pod czas powstania przeciwko niemu zorganizowane były.

Kronika.

(Nieszczesne wypadki.) Dnia 16. b. m. utopił się przypadkiem w Uhrynowie w obwodzie stanisławowskim 14 letni syn tamtejszego włościanina, Hryć Jamłok, kąpiac się w tamtejszym potoku zwanem Berezanka.

Podobny wypadek zdarzył się także 15. b. m. w Nadwórnie w obwodzie stanisławowskim. Ośmioletni chłopak zamieszkałego tam izraelity Mendla K. bawiąc się u brzegu Czarnego Potoka wpadł przez nieostrożność w wodę i utonął.

(Duchowieństwo w armii.) C. k. armia liczy obecnie: 1 wikaryusza polowego, 1 polowego dyrektora konsystoryalnego, 8 superiorów, 8 kapelanów pierwszej klasy, 55 drugiej a 149 trzeciej klasy; nadto duchownych profesorów przy wojskowych akademiach i instytutach kadetów, 7 pierwszej a 8 drugiej klasy, nakoniec 10 ewanielickich kaznodziei polowych. Duchowieństwo marynarki składa się z 1 superiora, 3 kapelanów okrętów admiralskich, 1 kapelana okrętu liniowego i 4 kapelanów fregatowych.

(Lekarstwo na ukąszenie od psa wściekłego.) Wiadomo, że medycyna nie posiada dotąd skutecznego środka na leczenie ran pochodzących z ukąszenia od psa wściekłego, a przeto wszelki nowy wynalazek w tym względzie zasługuje na szczególną uwagę. „Jen. kor. austr.“ zamieszcza korespondencyę z Neapolu, według której syndyk tego miasta margrabia d'Aflito otrzymał od syndyka z Amantai (w prowincyi Calabria Citra) będącego oraz Doktorem medycyny, notę urzędową z uwiadomieniem, że w Carpenzano, miasteczku tejże prowincyi, mieszka pewien człowiek nazwiskiem Aragona, który za pomocą środka jemu samemu wiadomego, leczy pokąsanych przez psów wściekłych, i to tak szczęśliwie, że na żadnym z chorych powierzanych mu od początku tego roku nie pokazały się skutki tej straszliwej trucizny. Warto więc, aby rząd włoski w interesie ludzkości zajął się sprawdzeniem i zbadaniem tego faktu.

(Stowarzyszenie literackie.) We Francyi przed niedawnym czasem, — wskutek upoważnienia ministeryalnego — utworzyło się stowarzysznnie, mające na celu poprawę i rozszerzanie literatury ludowej (Société pour l' amelioration et l' encouragement des publications populaires.) Działalność rozpoczęto od tego, że wszystkie dawniejsze i nowsze pisma ludowe, bez różnicy wydawcy i nakładcy, bierze stowarzyszenie pod rozbiór i w miesięcznym katalogu zamieszcza te, które mu się wydają godne polecenia; następnie podejmuje się wszystkie książki zaznaczone w tym katalogu przesyłać żądającym, bądź broszurowane, bądź w taniej oprawie; a także układa całe zbiory książek, stosownie do celu tych zbiorów. Miesięczne owe katalogi rozsełają się gratis.

Towarzystwo naznaczyło następujące nagrody dla rozwoju literatury ludowej; 1) 500 fr. za najlepszy kalendarz ludowy; 2) 1000 frank. za najlepszą naukę wiary chrześciańskiej wraz z krótką historyą religii, 3) 1000 fr. za najlepsze dzieło pod tytułem: „Opowiadania i biografie z historyi Francyi“, 4) 1000 fr. za najlepszy popularny zarys nauki gospodarstwa narodowego.

(Towarzystwo naukowe w Konstantynopolu.) W starej stolicy wschodnio-rzymskiego państwa istnieje od kilku lat stowarzyszenie jedno filologiczne, drugie medyczne, których członkowie w oznaczonych czasach schodzą się w celu odczytywania rozpraw i toczenia obrad w naukowych przedmiotach. Filologiczne stowarzyszenie wydaje w nowo greckim języku czasopismo, co dwa miesiące poszyt; zamieszcza w nim traktaty filologiczne i archeologiczne, rozprawy towarzystwa, wiadomości bibliograficzne i wyimki z niedrukowanych rękopismów. Dnia 15. maja obadwa towarzystwa obchodziły wraz z muzykalnem stowarzyszeniem Greków z przedmieścia Peru, obchód trzeciej rocznicy założenia swego; uroczystość tę obchodzono publicznem zgromadzeniem w giełdowem gmachu tamecznym; dozwolono wstępu i płci pięknej; austryacki internuncyusz Prokesch v. Osten, był także obecny jako honorowy członek filologicznego towarzystwa. Z mowy mianej przez przewodniczącego zebraniu, widać było, że stowarzyszenie to znalazło wielkie współczucie u uczonych i helenistów w Europie. Wzmiankował mowca o listach nadesłanych od Gladstona, od Brunet de Presle (członka Instytutu), od zmarłego niedawno Hase w Paryżu i od nestora niemieckich filologów, Bockh'a. Jako curiosum przytaczamy jeszcze z tej mowy, że i tureccy ministrowie, jako to: Wielki Wezyr Fuad Pasza i minister spraw zewnętrznych Aali Pasza, przyjęli „honor rachowania się między członków towarzystwa, i nadesłać raczyli słowa zachęty i współczucia dla niego.“

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 29. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu było 78 sz. wołów, a mianowicie z Gołogór 12 sz., z Bóbrki 2 stada po 10 i 8 sz., z Szczerca 16 sz., z Rozdołu 32 sz. Z tego sprzedano 70 sz., i płacono za wołu ważącego 290 ℔ mięsa i 36 ℔ łoju 51 złr. 25 c., a za wołu ważącego 370 ℔ mięsa i 70 ℔ łoju 90 złr. w. a.

(Ustanowienie senzalów we Lwowie.) Lwowska izba handlowa i przemysłowa wydała następujące

Obwieszczenie.

Na mocy dekretu wysokiego c. k. ministerstwa handlu z dnia 27. kwietnia 1864 r. do liczby 4759/685 zezwoliło wysokie c. k. Namiestnictwo pod dniem 4. czerwca 1864 r. do liczby 23901 na ustanowienie stręczycieli towarów (faktorów, senzalów) we Lwowie w myśl odnośnych postanowień cesarskiego patentu z dnia 26. lutego 1860 r. i kodeksu handlowego z dnia 17. grudnia 1862 r. (Dz. pr. pań. Nr. 58 z 1860 r. i Nr. 1. z 1862 r.), co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości z następującemi szczegółami:

1. W mieście Lwowie ustanawia się dwudziestu stręczycieli towarów (faktorów, senzalów), którzy pośredniczyć będą przy kupnie i sprzedaży różnych towarów, licząc do tego nie bite złoto i srebro; również w sprawunkach zastawu, assekuracyi, przesyłek i spedycyi, nareszcie w sprawunkach monetami i wexlami, — co do ostatnich sprawunków jednak w skutek §. 1. ustawy z dnia 26. lutego 1860 r. tylko tak długo, dopokąd we Lwowie nie będzie właściwej giełdy pieniężnej.

2. Faktorne opłacać się będzie senzalom według niżej przyłączonej taryfy, przez c. k. ministerstwa handlu i skarbu zatwierdzonej, którą taryfę ze względu na to, iż giełda towarowa i pieniężna we Lwowie urządzoną będzie, tudzież uwzględniając okoliczność, że dopiero doświadczenia odpowiedność stopy taryfowej sprawdzić mogą, przyzwolono prowizorycznie na lat trzy, albo gdyby we Lwowie giełda pieniężna i towarowa wcześniej utworzoną była, do czasu urządzenia takowej.

Opłaty pobierane być mają podług następującej taryfy: 1) Od zboża, płodów strączkowych, nasion (z wyjątkiem nasion pod 2. wyszczególnionych) od chmielu, spirytusu, zwierząt domowych i pożytkowych od 100 złr. wartości $^1/_2$ proct.; 2) od wszystkich innych produktów i fabrykatów krajowych, jako też od rzepaku, siemienia konopnego i lnianego, kminku, płaskiego i okrągłego anyżu, tudzież od towarów kolonialnych i materyałów, wreszcie od oleju i papieru 1 proct. od sta wartości; 3) za asekuracyę, fracht i spedycyę: *a)* zboża — 1 cent od cetnara, *b)* wszystkich innych przedmiotów — dwa centy od cetnara; 4) od monet i *a)* wexli z terminem krótkim (14 dni) lub na okazanie (a vista) $^1/_4$ proct. od tysiaca; *b)* od wexli z terminem dłuższym $^1/_2$ proct. od tysiąca.

Pozostawionem będzie stronom ułożenie się między sobą, która z nich ma zapłacić faktorne; jeżeli zaś strony między sobą w tym względzie nic nie umówiły, płaci każda po połowie.

3. Celem ubiegania się o którą z ustanowionych 20 posad senzalów we Lwowie, wyznacza się niniejszem termin do końca listopada 1864 r., po którego upływie izba handlowo-przemysłowa do obsadzenia posad przystąpi.

Ubiegający się o te posady mają w swych prośbach udowodnić: prawo obywatelstwa austryackiego, ukończenie 24 lat wieku, uczciwe prowadzenie się i odbyty w izbie handlowej egzamin na senzala towarowego z dobrym postępem; i prośby takowe do izby handlowo-przemysłowej zawczasu wnieść, gdyż w razie przeciwnym podania nie będą uwzględnione.

4. Egzamina na senzalów towarowych będą się odbywać w izbie handlowo-przemysłowej, począwszy od 15. października 1864 r., a dzień egzaminu oznajmi się ustnie każdemu zgłaszającemu się kandydatowi.

5. Po zamianowaniu i zaprzysiężeniu senzalów towarowych, wszyscy nieupoważnieni, tak zwani senzale pokątni, karani będą stosownie do postanowień §. 55. ustawy z dnia 26. lutego 1860 r., według ilości i rozmiaru sprawunków uskutecznionych, grzywnami od 25 złr. do 200 zł. w. a., albo gdyby wymierzona kwota ściągniętą być nie mogła, aresztem od 5 do 40 dni. W razie powtórnym zaś kara będzie podwojoną, a nietutejsi wydaleni z miejsca zostaną.

Z Izby handlowo-przemysłowej.

Lwów, dnia 23. sierpnia 1864.

Józef *Breuer*, prezes. Karol *Pietzsch*, wice-prezes.

Stryj, 19go lipca. W Iszej połowie b. m. były na targach w obwodzie tutejszym następujące ceny czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Rożniatów		Stryj		Skole		Wojniłów		Żurawno	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
	waluty austryackiej									
Mec pszenicy	2	6	2	75	2	60	2	50	2	57
„ żyta	1	40	1	70	1	50	1	35	1	37
„ jęczmienia	1	.	1	20	1	40	1	.	1	5
„ owsa	.	80	1	5	1	20	.	70	.	85
„ hreczki	.	.	1	20	.	.	1	.	.	.
„ kukurudzy	1	.	1	60	2	40	1	75	.	.
„ kartofli	.	80	.	80	.	80	.	40	1	.
Cetnar siana	1	30	.	35	1	.	1	.	1	15
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	5	.	5	.	5	.	6	30	3	85
„ „ miękkiego	4	50	4	.	2	.	5	25	2	45
Funt mięsa wołowego	.	9	.	9	.	8	.	9	.	8
Mas okowity	.	35	.	72	.	51	.	60	.	48

Ostatnia poczta.

Hamburg, 27. sierpnia. (Telegram z *Presse*.) Korespondencya dziennika *Börsenhalle* z Baden-Baden utrzymuje, że Cesarz Napoleon uda się z Chalons na Strassburg do Kehl, gdzie ma nastąpić zjazd z Królem Pruskim.

Bankier Reincke znajduje się dziś jeszcze w Altonie. Pruski parostatek awizowy „Grille“, który 24go b. m. osiadł na mieliznie w rzece Trave, został wczoraj po południu wydobyty.

Londyn, 27. sierpnia. Podług depeszy prywatnej z **Liwerpolu** z 24go b. m. opanowała fregata unii amerykańskiej „Niagora“ okręt separatystów „Georgię“, który płynął do Portugalii, wysadziła załogę na ląd i odesłała ten okręt do Nowego Jorku. Z tego powodu odeszły ztąd przedwczoraj depesze reklamacyjne do Nowego Jorku. — Wiadomość o zajęciu miasta Mobile przez unionistów jest wątpliwa, a o ustąpieniu Stantona fałszywa. Na wielkim metyngu ludowym w Nowym Jorku został M'Clellan obwołany kandydatem do prezydentury.

Paryż, 27. sierpnia. *Monitor* donosi: Spór między Portą i Montenegrem z powodu uregulowania granic załatwiła mieszana komisya z zadowolnieniem obudwu stron.

Ratzeburg, 26. sierpnia. Wydane na dniu 17. b. m. do hrabi Rechberga i pana Bismarka, także sejmowi związkowemu z prośbą o poparcie przedłożone przedstawienie szlachty i stanów Lauenburga usiłuje obszernie dowieść, że żadna część długu duńskiego nie może być nakładana na Lauenburg, ani też nie można żądać do niego zwrotu kosztów wojennych, gdyż Księstwo to ani wywoływało wojny, ani brało w niej udział.

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: **„Eigensinn, oder: der Tisch ist gedekt“**, komed. w 1 ak. Poprzedzi: **„Im Gassenladen“**, komedya w 1 akcie. Na zakończenie: **„Die Hochzeit beim Laternenschein“**, operetka komiczna w 1 akcie. — Pani Th. Braunecker-Schäfer z Wiednia jako gość.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. sierpnia.

Hotel europejski: PP.: Wiśniewski W., z Strzelisk. — Lityński Wen., z Litwinowa.

Hotel angielski: Kutkowski A., z Hawłowic. — Younga A., z Miękisza-Starego.

Hotel Langa: Gerlinger J. c. k. kapit., z Krakowa.

Hotel pod białym koniem: Werner J. c. k. porucz., z Tarnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. sierpnia.

PP.: Hr. Borkowski S., do Uhrynowa dolnego. — Rakowski A. c. ros. podporucz., do Żytomierza. — Młodzianowski K., do Polski. — Kriegshaber A., do Kabarowic. — Nikorowicz S., do Wolicy. — Wróblewski L, do Czortkowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.65	+ 7.9	85.2	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.63	+ 11.2	80.4	„	„	„
10. god. wiecz.	327.87	+ 8.0	80.9	„	„	pogoda

W nocy deszcz 0‴45.

Kurs lwowski.

Dnia 29. sierpnia		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	33	5	39
Dukat cesarski	„ „	5	35	5	42
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	24	9	36
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	77	1	79
„ papierowy rosyjski	„ „	1	50	1	52
Talar pruski	„ „	1	63	1	71
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	74	83	75	63
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	78	34	79	19
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	74	67	75	38
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	53	80	20
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	255	67	257	67

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 29. sierpnia.	złr.	kr.
5% Metaliki	71	85
5% pożyczka narodowa	80	15
Losy z 1860 roku	95	55
Akcye banku wiedeńskiego	776	—
„ „ kredytowego	191	—
Londyn, 10 funtów szterlingów	113	30
Srebro	113	—
Dukat pojedyńczy	5	41½

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 27. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	67.55	67.65
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	97.75	98.—
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80 10	80.20
od kwiet. do paźd. po 5%	80.10	80.20
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	71 70	71.80
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	71.70	71.80
dtto. po 4½%	63.50	63.75
dtto. „ 4%	56.50	57.—
dtto. „ 3%	42.25	42.75
dtto. „ 2½%	35.50	37.—
dtto. „ 1%	14.20	14.40
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	156.—	156.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	151.—	152.—
Przez. do wyl. z r. 1854	89.—	89.25
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	95.10	95.30
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	97.—	97.20
Renty Como po 42 l. aust.	17.50	18.-
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	67 —	67.50
„ „ „ 4½%	63.—	63.50
„ „ „ 4%	56.50	57.—
„ „ „ 3½%	49 50	50.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	56.—	58.—
„ 2¼%	49.—	51.—
„ 2%	44.—	46.—
„ 1¾%	39.—	40.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.25	67.75
„ 4%	60.—	60.50

B. Krajów koronnych. (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	88.50	89.—
Wyż. Aust. i Salcb.	88.—	89.—
Czech	93.—	94.—
Morawii	93.—	94.—
Szląska	89.—	90.—
Styryi	89.—	89.50
Tyrolu	—.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	87.—	88.50
Węgier	74 —	74.75
Obl. ind. po 5proc. za 100zł. Banatu Tem.	72.75	73.25
Kroacyi i Slawonii	75.25	75.75
Galicyi	74.25	75.—
Siedmiogrodu	71.50	72.50
Bukowina	71.50	72.50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	71.75	72.25
Lomb. wen. poż. z r. 1859	96.—	97.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	57.—	57.50
Dług Salcburga „ 3½%	—.—	—.—
„ 3%	57.—	57.50
Dług Krainy „ 2½%	—.—	—.—
„ 2%	28.25	28.75
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	26.50	27.50
„ 2½% „ 100 „	22.50	23.—
„ 2¼% „ 100 „	20.—	20.50
„ 2% „ 100 „	18.—	18.50
„ 1¾% „ 100 „	15.75	16.25

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	777.—	778.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	190.70	190.90
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	625.—	627.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1900.—	1902.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	197 25	197 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	136.—	136.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	122.—	122 50
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	245.50	246.50
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	256.25	256.75
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	710.—	715.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł m. k.	238.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	138.—	140.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	454.—	455.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	236.—	238.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	370.—	375.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	430.—	450.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	278.—	282.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	157.25	157.75

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	102.25	102.50
przeznaczone do los. po 5%	93.—	93.50
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	88.50	88.70
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.—	75.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.25
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	88.—	89.—
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	83.—	83.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	114.—	114.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	113.—	113.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94.50	94.75
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	89.50	90.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.50	81.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
Lloyda za 100 zł.	91.—	92.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	92.—	92.50
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	77.50	78.—
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	96.50	97.—

6. Losy.

(za sztukę.)	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	128.50	129.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	85.50	86.—
Poż. Tryc. po 100 zł. m. k.	105.50	166.50
„ „ po 50 zł. m. k.	48.—	49.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	25.—	25.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	98.-	99.—
Salma „ 40 „ „	30.50	31.—
Palfiego „ 40 „ „	28.25	28.75
Clarego „ 40 „ „	25.50	26.—
St. Genois „ 40 „ „	25.50	26.—
Windischgrätza 20 zł. „	18.50	19.—
Waldsteina 20 „	17.—	17.50
Keglevicha 10 „	13 —	13.50

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	95.65	95 75
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	95.70	95.80
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	85 30	85 40
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	113 50	113.60
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	44.90	44.90
Paryż za 100 fr.	44.95	45.—
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.43	5.44
dtto. pełnej wagi	5.43	5.44
Korona	15.67	15.70
20frankówka	9.14	9.15
Rosyjski imperyał	9 33	9.35
Talar związkowy	1.69½	1.70
Srebro	113.25	113.50

Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.